Klapalekiana, **44**: 103-108, 2008
ISSN 1210-6100

Entomologické dny v roce 2008

Česká společnost entomologická uspořádala letos opět tradiční setkání zájemců o entomologii spojené s průzkumem vybrané oblasti.

Jubilejní 10. Entomologické dny hostila po dvou letech opět Jižní Morava, tentokrát areál entomologicky velmi bohatý – oblast soutoku řek Moravy a Dyje poblíž obce Lanžhot a okolí.

Díky atraktivnosti plánovaných lokalit a obrovskému zájmu, musel být poprvé v historii pořádání Entomologických dnů omezen počet účastníků, bohužel se tak nedostalo na všechny zájemce. Přesto byl překonán rekord – Entomologických dnů se letos zúčastnilo 97 členů i nečlenů ČSE.

Celá akce byla organizačně zajištěna ve spolupráci se Správou CHKO Pálava, Entomologickým ústavem BC AVČR a Lesním závodem Židlochovice.

Entomologické dny proběhly od pátku 9.5. do neděle 11.5. 2008, avšak někteří kolegové přijeli již o několik dní dříve, jiní zas naopak zůstávali déle. Oficiální sraz byl v pátek 9.5. v 17.00 hodin, následovala registrace účastníků, ubytování, večeře a poté zahájení Entomologických dnů přednáškami. Postupně hovořili pracovníci Lesního závodu Židlochovice – pan Jan Helešic představil Lesní závod Židlochovice, pan Jiří Netík pohovořil o historii hospodaření Lesního závodu v oblasti Soutoku. Velmi zajímavá byla též přednáška pana Lukáše Čížka z Entomologického Ústavu v Českých Budějovicích, při které seznámil přítomné s biotopem lužních lesů, jeho specifiky a faktory, které ho ohrožují. Následovala diskuse, která končila u názorů na lesní hospodaření v australské buši a volně přešla v zajímavé individuální rozpravy. Někteří entomologové využili také možnosti lovu na světlo.

10.5. ráno po snídani se účastníci rozdělili do dvou autobusů, každý z nich zavezl entomology na jinou lokalitu – při takovém počtu to byla varianta vhodnější. Autobus č. 1 vyrazil na Soutok, dopoledne entomologové strávili návštěvou NPR Ranšpurk a sbíráním v blízkém okolí a dalším tříhodinovým zastavením až na samotném soutoku řek Dyje a Moravy v místě zvaném Kladnické struhy. Odpoledne se až do 18. hodiny sbíralo na rozlehlých loukách Pohanska. Autobus č. 2 s kolegy zajel dopoledne do Milovické obory se svou PR Milovická stráň, odpoledne se pokračovalo sbíráním na stepní lokalitě Skalky u Sedlece.

Po večeři bylo možno shlédnout zajímavou a odborně perfektně připravenou přednášku prezidenta Společnosti rakouských entomologů (AÖE), pana Petra Zábranského na téma „Vzácní brouci v mrtvém dřevě a starých stromech“.

Někteří kolegové pak vyrazili na noční lovy, jiní strávili večer v restauračním zařízení při odborných debatách.

11.5. ráno entomologové opět nasedli do svých autobusů, přičemž autobusy pouze změnily své trasy. Odpoledne byly Entomologické dny ukončeny a účastníci se rozjeli do svých domovů, popřípadě pokračovali dále v individuálních exkurzích.

Celkově lze říci, že se celá akce podařila, počasí bylo takřka ideální, slunečné, pouze biotopy byly poněkud sušší. Chtěli bychom všem poděkovat za účast a prosíme entomology o poskytnutí svých dat, které pomohou chránit tuto oblast, jenž je skutečným klenotem naší přírody.

Účastníci Entomologických dnů 2008. Foto S. Urban.

Závěrem děkujeme následujícím osobám, institucím a firmám, bez jejichž pomoci bychom nebyli schopni akci zorganizovat a uspořádat: v prvé řadě patří velký dík panu Lukáši Čížkovi za všestrannou organizační pomoc, odbornou přednášku, poutavé komentáře během jízdy autobusem; Lesnímu závodu Židlochovice, který nám povolil vstupy na veškeré lesní cesty, jmenovitě řediteli panu Tomáši Blahovi, pánům Jiřímu Netíkovi a Janu Helešicovi za odborné přednášky a doprovod na lokalitách, panu Janu Jochovi za orientační rady; správě CHKO Pálava, jmenovitě panu řediteli Jiřímu Matuškovi, za kladné vyřízení povolení vstupů do chráněných území, pánům Pavlu Dedkovi, Přemyslu Heraltovi a Vladanu Riedelovi za doprovod a odborné komentáře; panu Petrovi Zábranskému patří dík za odbornou přednášku, panu Davidu Hauckovi a panu Janu Vondráčkovi děkujeme za pomoc s organizací; firmě Jan Šimša za spolehlivý rozvoz po lokalitách; paní správcové Libuši Lucové za vstřícnost a příjemné ubytování; panu vedoucímu Stanislavu Juráčkovi za kvalitu občerstvení; firmě Quatrodesign s.r.o. za nezištnou pomoc při výrobě tiskových materiálů a kvalitní zhotovení pamětních triček.

Přehled navštívených lokalit:

Soutok – Říční niva rozkládající se na území jižně od Břeclavi až k soutoku řeky Moravy a Dyje. Patří z přírodovědeckého hlediska k nejzajímavějším územím České republiky. Lužní ekosystémy představují jednu z největších souvislých ploch zachovaných ve střední Evropě. Oblast je jedinečná i z hlediska dochované druhové rozmanitosti. Pro mnoho druhů živočichů často jediná nebo jedna z mála lokalit v ČR. Byla zde vyhlášena ptačí oblast Soutok – Tvrdonicko a vymezena evropsky významná lokalita Soutok – Podluží. Celkově zde bylo jako předmět ochrany vymezeno 11 stanovišť (lesních i nelesních) a 31 druhů živočichů (z toho

9 druhů ptáků) významných z pohledu Natury 2000. V 70. letech 20. století vznikla obora Soutok (LČR), zabírá asi 4500 ha, lesy v oboře patří mezi lesy zvláštního určení s cílem zachování biodiverzity.

Zajímavé jsou především dochované fragmenty řídkých lesů (mohutné solitérní stromy) a zachovalých lesních porostů s převahou dubu letního nebo jasanu úzkolistého a s příměsí dalších druhů ve stromovém patře (např. jilm vaz, jilm habrolistý, javor babyka, habr obecný, lípa srdčitá, jabloň lesní, hrušeň polní, topol bílý, topol černý). Dále mokřadní a břehové biotopy, louky, a také zachovalé stepní trávníky, které se nacházejí na „hrůdech“, což jsou nezaplavované vrcholky písečných dun.

Soutok - Kladnické struhy (48°37'30"N, 16°56'40"E) – Nejjižnější a nejníže položená část území, často zaplavovaná, převážně staré (až 130 let) doubravy a jaseniny, ale i zajímavé mokřadní biotopy a louky (číslo mapového pole – **7367**).

Pohansko - Lány (48°42'43"N, 16°55'5"E) – Komplex různě zachovalých lesů a luk se solitérními stromy v severozápadní části obory Soutok. V okolí chaty Dúbravka a na Dlouhém hrůdu fragmenty stepních trávníků. Z entomologického hlediska zřejmě nejcennější část obory (čmp – **7267**).

NPR Ranšpurk (48°40'42"N, 16°56'50"E) – Bývalý pastevní les s dožívající generací mohutných dubů. V podrostu je zastoupena rozmanitá květena – válečka lesní, metlice trsnatá, ostřice lesní nebo vzácně ostřice hubená, z jarních bylin sasanka pryskyřníkovitá, sněženka podsněžník a místy rozrazil horský. V současnosti bezzásahová, modelová území pro studium pralesní dynamiky (čmp – **7367**).

Milovický les a PR Milovická stráň (48°50'40"N, 16°41'52"E) – charakteristická část Milovické pahorkatiny na měkkých flyšových sedimentech a spraších s druhově bohatými

Padlý strom na lokalitě Soutok – Kladnické struhy. Foto J. Schneider.

ekosystémy teplomilných doubrav, dubohabřin, lesostepními a stepními formacemi (čmp – **7166**).

Skalky u Sedlece (48°46'26"N, 16°40'16"E) – step a lesostep s enklávami lesa při hranici s Rakouskem, jižně od obce Sedlec. Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích, subpanonské stepní trávníky a význačná naleziště vstavačovitých. Evropsky významná lokalita (čmp – **7266**).

Abecední seznam účastníků Entomologických dnů 2008 (bez titulů a hodností):

Lukáš BLAŽEJ, Jaroslav BLÍZEK, Jan BOŘUCKÝ, Dan ČAGÁNEK, Milan ČECH, Miloš ČERNÝ, Zdeněk ČERNÝ, Lukáš ČÍŽEK, Pavel DEDEK, Radek DUNDA, Richard ERBEN, Jiří FABIÁN, Martin FIALA, František GRYCZ, Martin HÄCKEL, Matouš HÄCKEL, Jan HARTL, David HAUCK, Jan HELEŠIC, Petr HEŘMAN, Antonín HOLUB, Kamil HOLÝ, Miroslav HONCŮ, Oldřich HOVORKA, Jan HRDLIČKA, Jiří CHVALKOVSKÝ, Ivo JENIŠ, Martin JUST, Petr KABÁTEK, Josef KADLEC, Ludvík KAŠPAR, Rudolf KMECO, Milan KOVAŘÍK, Antonín KRÁSA, Pavel KRÁSENSKÝ, Jiří LAHODA, Aleš LAŠTŮVKA, Zdeněk LAŠTŮVKA, Tomáš LENGÁL, Tomáš LENGÁL ml., Oldřich LESŇÁK, Josef MAJER, Vladislav MALÝ, Reiner MARSCHNER, Rosvitha MARSCHNEROVÁ, Zdena MARTINOVÁ, Martin MAŘÍK, Petr MATUŠOVÝCH, Ladislav MENCL, Miroslav MICHALEGA, Libor MIKULENKA, Josef MORAVEC, Pavel MORAVEC, Vladimír NAVRÁTIL, Jiří NETÍK, Jiří NEŽERKA, František PAIKERT, Jan PAVLÍČEK, Roman PECINA, Miroslava PLÁŠKOVÁ, Jiří PLECHÁČ, David PLESKAČ, Pavel POKLUDA, Pavel PRŮDEK, Stanislav REJL, Květoslav RESL, Vladan RIEDEL, Tomáš RŮŽIČKA, Jaroslav RYŠAVÝ, Jan ŘÍHA, Roman SAUER, Jiří SEGL, Jan SCHNEIDER, Jan SITEK, Tomáš SITEK, Jaromír STREJČEK, Emilie STREJČKOVÁ, Ivan STŘÍTESKÝ, Jan SÝKORA, Karel SÝKORA, Marie SÝKOROVÁ, Pavel ŠPRYŇAR, Zdeněk ŠVEC, Anna ŠVECOVÁ, Antonín TRMAL, Miloš TRÝZNA, Stanislav URBAN, Dušan VACULA, Jiří CH. VÁVRA, Johana VOCHOZKOVÁ, Jan VONDRÁČEK, Pavel VONIČKA, Vladimír VRABEC, Petr ZÁBRANSKÝ, Bořivoj ZBUZEK, Jiří ZELENÝ a Zdeněk ZNAMENÁČEK.

Výstup z autobusu u NPR Ranšpurk. Foto J. Schneider.

Milovická obora – rozsáhlé paseky s trusem vysoké zvěře jsou ideálním místem pro výskyt vzácných koprofágních brouků. Foto J. Schneider.

Seznam Entomologických dnů konaných v historii České společnosti entomologické (před rokem 1994 se pořádaly pod hlavičkou Československé společnosti entomologické)**:**

1. Nová Bystřice, 22.-26.6. 1994 (43 účastníků)
2. Bílé Karpaty, Radějov, 5.-8.6. 1997 (60 účastníků)
3. Bílé Karpaty, 26.-29.6. 1998 (50 účastníků)
4. Bílé Karpaty, 10.-13.6. 1999 (45 účastníků)
5. Bzenec a okolí, 31.5.-2.6. 2001 (45 účastníků)
6. Karlštejn, Český kras, 30.5.-2.6. 2002 (54 účastníků)
7. Příbramsko, Brdy, 27.5.-29.5. 2005 (56 účastníků)
8. Znojemsko, Podyjí, 5.5.-8.5. 2006 (70 účastníků)
9. Jizerské Hory, 15.6.-17.6. 2007 (28 účastníků)
10. Soutok, Lanžhot – Pohansko, 9.-11.5. 2008 (97 účastníků)

Jan Schneider & Vladimír Vrabec